

Kiemelt épületek kép és adatjegyzéke

A tanulmány a TFC/3/0466/2003. számú
MEGVALÓSÍTHATÓSÁGI TANULMÁNY

B-A-Z. megye gazdag ipari örökségének idegenforgalmi hasznosítására, az
„Európai kulturális utak” programjába történő bekapcsolására
című projekthez készült

Összeállította:

Á Tóth József
Drótos László
Holló Csaba
Szalai László
Vécsei János

Kiemelt épületek listája:

Épületek a Kohászat területén:

1. Vasgyári vasútállomás épülete
2. Vasgyári Községi ház
3. Vasgyári fürdő épülete
4. Volt Csavargyár épülete
5. Volt Egyedi gépgyár épülete
6. A volt Durvahengermű fedett- és szabadtéri daruzható térségei
7. A volt Martin-acélmű fedett- és szabadtéri daruzható térségei
8. A volt Erőmű épülete
9. Az új hivatalház mögötti térség – külön anyagot nem készítettünk
10. A volt Turbó-kompresszor gépház
11. I. - II. számú irodaház
12. Hámor nagykovácsműhely egyes üzemszékei
13. A volt vasúti felépítménygyártó üzeme
14. A volt középhengermű épülete
15. A tűzálló téglagyár keverőüzeme
16. A mozdonyszín
17. A konzumsor
18. A gyár és kolónia teljes területe, mint jellegzetes ipari táj
19. A 8 emeletes új irodaház – külön anyagot nem készítettünk
20. LKMTI volt tervezőiroda (jelenleg a Miskolci Bölcsész Egyesület) – külön anyagot nem készítettünk
21. Halna – külön anyagot nem készítettünk
22. Hűtőtornyok csoportja a Vasgyár területén – külön anyagot nem készítettünk

Épületek a DIGÉP területén:

23. Nagyedző üzem
24. DIGÉP Nyugati erőmű
25. DIGÉP Kovácsüzem és Nagycsarnok
26. Hűtőtornyok a DIGÉP területén – külön anyagot nem készítettünk

Épületek Percses területén:

27. Gépház, Ventilátorház és Aknatorony
28. Bányagazgatóság irodaháza
29. Öltöző és fürdőépület – külön anyagot nem készítettünk
30. Bányász-lakótelep

Épületek a Miskolci Egyetem területén:

31. Egyetemi Kazánház

Vasgyári vasútállomás épülete

- A MÁV tulajdonában lévő, mintegy 90 %-ban kihasználatlan, felújításra szoruló, 1873-ban épített, jellegzetes vasútállomási épület. A MÁV lebontását tervezi,
- Jelenleg a kétszintes, mintegy $2 \times 600 = 1200 \text{ m}^2$ -es belső területből kb. 50 m^2 területet vasút irányítási célra használnak. Az épület vízzel, villannyal, csatornával ellátott, fűtését szilárd tüzelőanyaggal, illetve villanykályhával oldották meg.
- Megközelíthetősége a kb. 100 méterre lévő betonúttól vágányok melletti gyalogúton lehetséges, illetve vasúton közvetlenül. (A zárt iparterületen belül)
- Előnyös tulajdonsága a műemléki jellegén túl, hogy 18 vágány pár helyezkedik el előtte, amelyek ideális bemutató helyet kínálnak.
- Javasolt új szerepe – a jelenlegi forgalomirányító szerepén túl – vasúttörténeti emlékek, technikai eszközök bemutatása, „utasellátói” funkció betöltése, a 18 vágány nagyobbik részén kialakítható mozdony és vasúti kocsipark skanzenje.
- Tekintettel arra, hogy a gyár megmaradt üzeimiben a termelési célú szállítás, anyagmozgatás túlnyomó része ma már közúton történik, így elképzelhető, hogy a személyforgalom bonyolítására a vasutat használják majd a belső közlekedés céljára is a jövőbeli turisták. Ez a szétválasztása a személy- és teherszállításnak a biztonságos közlekedést is nagymértékben növelné. Ezt a megoldást a MÁV már kipróbálta.
- Városfejlesztési tervekben gyakran előfordul az a műszakilag viszonylag egyszerűen megvalósítható terv, mely szerint nem csak idegenforgalmi, hanem tömegközlekedési szempontból is előnyös lenne a „helyi érdekű vasúti” forgalom (újbóli) kialakítása a Tiszai-pályaudvar, az Egyetemváros (megálló a volt kazánház, a tervezett Science központ épülete előtt kialakítható), a Vasgyári Technikatörténeti Emlékpark (a volt LKM vasútállomás épületénél az első megállóval), a Vasgyári Kolónia és a DIGÉP Ipari Park között. Ehhez a vasúti pályához kapcsolódna az Emlékparkot bemutató idegenforgalmi célú vasút (az „Ipari szafari” alkalmi vasútvonala), a DIGÉP Ipari Park területén lévő vasúti javító üzem és természetesen a Vasúttörténeti Park vágányai.

Vasgyári vasútállomás épülete

Vasgyári Közösségi-ház

- A Miskolc Városi Önkormányzat tulajdona.
- Az épület egyszintes, jellegzetes múlt évszázad eleji stílusban a gyár mindenkori vezérigazgatójának épült lakás célra. Földszinti területe $27 \times 14 = \text{kb. } 380 \text{ m}^2$ + felhasználható padlástér kb. 200 m^2 , + pince kb. 70 m^2 . A földszinti tér a közelmúltban felújításra került, a tetőtér, illetve pince rész felújításra szorul.
- Jelenlegi funkciója közösségi házként, nyugdíjas klubként működik, illetve egy $9,5 \times 5,5$ m-es szobája helytörténeti gyűjteménnyel van berendezve. A földszint kihasználása kb. 60 %-os, a padlást nem veszik igénybe. Közmű ellátása kiváló, nagy parkosított udvarral rendelkezik.
- Megközelíthetősége ideális, villamos és autóbusz megálló van közvetlen mellette.
- Javasolt funkció bővítése – a padlástér igénybevételével – a két egykori diósgyőri gyár, valamint a köztük lévő kolónia méretarányos maketten történő bemutatása (mint a 20. század eleji egyik legjobban kiépített ipari centrum), jelentősebb történeti eseményeinek interaktív megjelentetése.
- A 21. század végén készült igazgatói lakás a Vasgyári Kolónia területén található, tehát nem ipari környezetben áll. Így hasznosítása független is lehet a Technikatörténeti Emlékparktól.

A közösségi ház funkció hosszútávra biztosíthatja az épület használatát. Központi elhelyezkedése lehetőséget ad arra, hogy egy technikatörténeti emléktúra kiinduló állomása lehessen, különösen akkor, ha az épületben kerül elhelyezésre az ipartelepet bemutató makett.

Az épület a Kolónia egyik legrepresentatívabb megjelenésű földszintes lakóépülete volt. Ehhez illeszkedő mikroarchitektúrával célszerű az épület előtti bekerített teret berendezni szabadtéri bemutató táblákkal, padokkal, virágkiültetéssel, minél nagyobb mértékben öntött vas és kovácsoltvas anyag alkalmazásával, a kerítés több helyen való megnyitásával, vagy déli és nyugati oldalának megszüntetésével.

Vasgyári Községi-ház

Vasgyári fürdő épülete

- Jelenleg a NC ART társaság tulajdonában van, eléggé lepusztult állapotban. Nem terveznek funkciót az épületnek mielőbbi lebontását fontolgatják. Műemléki védetséggel nem rendelkezik, miután ezt eddig senki nem kezdeményezte.
- Használaton kívül van, teljes felújítást, illetve a célnak megfelelő átalakítást igényelne.
- A fürdő (gőz- és gyógyfürdő) 1896-ban épült, majd többször átépítették. Földszintes. Kb. 800 m² + nagy udvar
- Kitűnő területi elhelyezkedésű, busz, villamos, és nagy autóparkoló van a közvetlen közelében, önálló elkerített kerttel rendelkezik.
- Ideális épülete lehetne a gyártelep helytörténeti emlékei, hagyományai bemutatásának, de mint építészeti emlék is jelentőséggel bír, lehetne a kismesterségek, kézművesek bemutató helye is. Kialakítható benne gyerekeknek játszó-foglalkoztató ház.
- Az épület kedvező településszerkezeti elhelyezkedését kihasználva olyan közösségi funkció elhelyezésére alkalmas, mely a Technikatörténeti Emlékparktól függetlenül is vonzza a lakosságot, de a Technikatörténeti Emlékpark megtekintésére, attrakciónak használatára ösztönöz. Ezért célszerű az épületet körbevevő telket közvetlenül a megközelítő utat tartalmazó közterület területéhez kapcsolni és csak az ipari tevékenységet folytató üzemi épületektől elhatárolni kerítéssel.

Az épületben a megmaradt lépcsőzött fürdőmedencék és mélyített egyéni fürdőhelyek megtartása bemutatási célból is szükséges, de jól hasznosítható lehet egy gyermekfoglalkoztatóban mesélő-, játszó terek kialakításánál. Nincs elvi akadálya annak sem, hogy egy ilyen játszóházban fürdőmedencék is legyenek gyermekek számára. Az épület jelenlegi formájának megtartása mellett kell a belső téralakítással megvalósítani az új funkciót.

A volt ipartelep új funkciókkal történő hasznosíthatósága szempontjából az épület stratégiaileg lényeges helyen van, ezért minél előbb meg kell szerezni a tulajdonosi, vagy a kezelői jogot!

Vasgyári fürdő épülete

Volt „Csavargár” épülete

- Önkormányzati tulajdon.
- Bérbe adva a Komlóstetői Kerékpáros Sportklubnak, *Factory Sport Aréna* létesítése céljából. A fejlesztések a programok rendezésével párhuzamosan folynak, várhatóan 2007-2008-ban döntő részüket befejezik.
- Az épület műemléki védettség alatt áll. Építészetiileg egy minta konstrukció. Földszintes, hatalmas belmagassággal, alápincézett, 3000 + 3000 m² összes hasznos területtel + 3200 m² környező földterülettel
- A városi tömegközlekedési eszközökkel könnyen megközelíthető, gépkocsi parkoló rendelkezésre áll. A zárt iparterületen helyezkedik el.
- Két hajós csarnok, 16,00 m x 102,00 m ill. 18,00 m x 73,00 m alápincézett. Belmagassága: oszlopsornál 8,00 m, pinceszint 3,00 m.
- Kialakítása: 4,00 m-es raszterban 75 x 120 cm falazott téglá pillérek , téglá falazat. Födém vb. Kívül díszesen falazott kivitel
- Az épület összes belső tere jól hasznosítható az extrém sportok és szórakoztató funkciók tereiként. A belső téralakításoknak olyannak kéne lenni, hogy jól érvényesüljenek az épület tégláarchitektúrájának, szép fedélszékének építészei értékei, miként az a homlokzaton is érzékelhető.
Szükséges megvalósítani az épülethez a szabad megközelíthetőségi lehetőséget a gyalogos forgalom számára és kialakítani egy közeli személygépkocsi-parkolót. A megközelítő utat a városi forgalomba kell bekapcsolni.
Az épület új funkciója vonzza a fiatalokat. Ezért is célszerű olyan funkciókat köré telepíteni, mely szintén ezt a korosztályt mozgatja meg. (Pl.: Aréna – fiatalok zenei központja, ifjúsági klub, vendéglátó funkciók, internetes kávéház, stb.) A szomszédos épületekbe telepítendő ilyen jellegű funkcióktól már az egykori iparterület ezen része élővé válik. Az „ipari szafari” túrának célszerű egyik bázis pontja lehet az épület környezete.

Volt „Csavargár” épülete

A volt „Egyedi-gépgyár” épülete

- A C.CGJ Mérnök Iroda tulajdona. Üresen áll, a tulajdonosnak nincs rá szüksége, eladná, vagy kisebbre elcserélné.
- Minden közművel rendelkezik az ingatlan, amely jó állapotú faszerkezet-tetős, építésszerűen értékes, konstrukciójában impozáns üzemépület. Hét önálló, daruzható csarnoka van, és ezen kívül zárt terű iroda, raktár és szociális helyiségek tartoznak hozzá. Összes hasznos beépített terület mintegy 4350 m².
- Az épület külön értéke, hogy a fő hajó tartóoszlopaiból 16 db a millenniumi kiállítás egykori csarnokaiból való, öntöttvas oszlopok. Kb. 1500 m² szabadterei udvarral is rendelkezik az ingatlan. Nincs védetté nyilvánítva.
- Közútról könnyen megközelíthető, a Gyár VI. számú kapujától kb. 300 m távolságra van. (A zárt iparterületen belül van.)
- Kiválóan alkalmas művészeti kiállító helyiségek kiképzésére, pld. szobor park berendezésére
- Mérete: a két hajós csarnokra merőlegesen kapcsolódik egy 3 hajós csarnok. A két hajós csarnokrész 20,00 m x 79,50 m ill. 15,00 m x 87,50 m méretű. A 20,00 m-es csarnok végéhez , arra merőlegesen kapcsolódik a három hajós csarnokrész: 10,50 + 20,50 + 10,50 m szélességgel és 35,00 m hosszúsággal. Belmagasság az oszlopsornál (darupálya) 6,00 m., teljes magasság kb. 14,00 m
- Kialakítása: Falazott csarnok, fa fedélszerkezettel. Darupálya tartóoszlop acél, a 20,00 x 79,00 m méretű hajónál öv. oszlopok. (a millenniumi kiállítás oszlopai) Fedélszerkezet részben a főfalakra részben az acél oszlopokra építve. Lemezfedés, sávós felülvilágító.
- A több mint százéves épület jó tartószerkezeti állagú.
- Az épület megközelítését szabaddá kell tenni, függetleníteni kell a zárt ipari funkciótól. Ennek megvan a területi – térbeli lehetősége. Egy építészeti és ipartörténeti értékeket nem képviselő, használaton kívüli szomszédos csarnok lebontásával kialakítható a megközelítő út és az ipari funkcióval hasznosított üzemi épület (kovácsüzem) közötti pihenő park, szökőkúttal, szobrokkal, padokkal, díszburkolattal, mely megfelelő előtere lehet egy reprezentatív kiállítási csarnoknak. Ebbe még a beton óvóhely is bevonható más homlokzati textúrával, izgalmas belső tereivel.
A kiállítási csarnok belső tere egyedi színházi előadások, koncertek reprezentatív környezetét kínálja.

A volt „Egyedi-gépgyár” épülete

A volt „Durvahengermű” fedett- és szabadtéri daruzható térségei

- Tulajdonosa az ukrán érdekeltségű „DAM 2004” Kft.
- Több tízezer négyzetméter fedett és szabadtéri terület, daruzható csarnokokkal.
A fedett fő csarnokok alapterülete 12.500 m². A mellécsarnokok és toldaléképületek 4000 m², valamint a szabadtéri területek.
- Potenciális fejlesztési terület attól függően, hogy a későbbi évekre alakul-e ki a tulajdonos részéről saját célra történő igénybevételi szándék.
- Ha az ipari funkció megszűnik, a területek alkalmasak nagybefogadású rendezvénycsarnokok, sportlétesítmények, kereskedelmi egységek kialakítására, parkok, szabadtéri színpadok létesítésére. Ide is elhelyezhető a KKK- program (Kulturális Kiállítási Központ) keretében már korábban megtervezett komplex projekt épület együttese.
- Három hajós csarnok, melyhez kapcsolódnak kisebb toldalék épületek ill. egy 50,00 m x 42,00 m-es csarnok.
- A csarnokok mérete: 13,00 m x 242,00 m ill. 13,00 m + 19,50 m x 285,50 m
- Kialakítása: változó rászterű acél oszlopok, rácsos tetőszerkezet, lemez tetőfedéssel, oldal lezárás acéllemez ill. a toldalék épületeknél téglafalazat.
- Mivel az épületben várhatóan még hosszabb ideig ipari termelés folyik, ezért a csarnok más célú felhasználása csak elvi lehetőség. Az ipari funkciót biztonságosan le kell határolni környezetétől, a különböző funkciójú megközelítő utak szintbeli kereszteződését meg kell szüntetni, ill. kerülni kell, az ipari célú forgalom és a látogatói (városi funkciójú) belső forgalom jól kivehető szétválasztásával.

Az ipari funkció léte lehet attrakció is, hiszen egy „ipari szafari” során jól biztosított közlekedő folyosókról a tevékenység megtekinthető lehet, ami emelheti az ipari tevékenység erkölcsi értékét, és gyakorlati bemutató lehet egy hagyományos jellegű ipartörténeti kiállítás mellett.

A használaton kívüli csarnok kiválóan alkalmas tartószerzete lehetne egy fedett sportközpontnak még akkor is, ha az épületkomplexum egyik jól elhatárolt részében ipari tevékenység folyik.

A volt „Durvahengermű” fedett- és szabadtéri daruzható térségei

A volt „Martin-acélmű” fedett- és szabadtéri daruzható térségei

- Tulajdonosa az ukrán érdekeltségű „DAM 2004” Kft.
- 12 300 m². fedett, oldalt nyitott csarnok, 3 x 760 m². téglapépület és kb. 13 000 m² szabadtéri terület, daruzható csarnokokkal.
- Potenciális fejlesztési terület attól függően, hogy a későbbi évekre alakul-e ki a tulajdonos részéről saját célra történő igénybevételi szándék.
- Ha az ipari funkció megszűnik, a területek alkalmasak nagybefogadású rendezvénycsarnokok, sportlétesítmények, kereskedelmi egységek kialakítására, parkok, szabadtéri színpadok létesítésére. Ide is elhelyezhető a KKK- program (Kulturális Kiállítási Központ) keretében már korábban megtervezett komplex projekt épület együttese.
- Fedett és szabadtéri részből áll. A fedett rész 3 hajós, oldalt nyitott csarnokból áll. Mérete: 19,50 m + 18,50 m széles, 240 m hosszú ill. 26,50 m széles és 120,00 m hosszú, mely kb. a hosszabb csarnokok közepén helyezkedik el hosszában. A 19,50 és 18,50 m széles csarnokok végében teljes szélességben 38,00 m x 20,00 m-es 3 szintes szociális épület van. Belmagasság: oszlopoknál 14,00 m., teljes magasság kb. 18,00 m
- A 19,50 m széles hajó mellett 32,00 m széles, 300,00 m hosszú szabadtéri terület, a rövidebb hajónál a hajóval megegyező szélességű, a csarnok hosszáig tartó szabadtéri terület van.
- A csarnok kialakítása: változó raszterű acél oszlopokra, rácsos szerkezetű fedélszék, lemezfedés. Oldalt nyitott, sávós felülvilágító. A szociális épületrész téglafalazatú.
- A nagy fesztávú és nagy belmagasságú acélszerkezetű csarnok lehetőséget ad egy többszintes bevásárlóközpont kialakítására, mely nem csak az egykori gyárterület látogatóinak, hanem a Kolónia igényeit is kielégítené, és célforgalmat ösztönözne. Természetesen ennek előfeltétele, hogy szabadforgalmú közúton, lehetőleg tömegközlekedési eszközzel megközelíthető legyen.

A belső térben passzázsok lehetnének, melyek között növényzet, használaton kívüli nagy gépek, képzőművészeti alkotások vegyesen helyezkednek el.

Az épületkomplexum központi elhelyezkedése előnyös, három oldalról nagy zöldfelületekkel szegélyezhető. Előtte mesterséges tó, pihenő park, nagy területű személygépkocsi-parkoló (és HÉV vasútállomás) kialakítható. Célszerűen itt lenne azon utak csomópontja, mely északi irányból (a Kiss Ernő utca felől) és az Avás felől tárja fel az egykori zárt iparterületet.

Az épület melletti szabadtéri darupálya szerkezete is megtartandó, előnyös térformáló hatással.

Az épület melletti szabadtéri darupálya szerkezet is megtartható előnyös térformáló hatása miatt. Fedett-nyitott közlekedővé, főgyalogúttá alakulhatna, melynek két oldalára települhetnének alkalmi árusok, kézművesek.

A volt „Martin-acélmű” fedett- és szabadtéri daruzható térségei

A volt „Keleti Erőmű” épülete

- A REORG Felszámoló Szervezet birtokában van. Egyelőre nem tudja értékesíteni.
- Az épület kétszintes, mintegy 25 x 80 m, kb. 15 m magas csarnokot és iroda, valamint szociális helyiségeket tartalmaz. Kisebb felújítást igényel. Kb. 2 x 2000 m² (két szint).
- Alkalmas koncertterem, kiállítási csarnok, teremsport céljaira, megvalósítható benne az egyetemi erőműre tervezett művészeti program.
- Teljesen alapincézett – technológiai szint – épület, monolit vb. vázas szerkezettel, téglá kitöltő falazattal, monolit vb. födémmel, fedélszerkezet monolit vb. dongaboltozat, sávós felülvilágító. Daruzott csarnok.
- Az épület jelentős részét használják jelenleg, más funkciókra történő hasznosítása, ennek függvényében egyelőre korlátozott.

Az épület kulturális célra kiválóan hasznosítható. Különösen akkor, ha a közeli néhai Martin-acélmű átalakulna kereskedelmi - szórakoztató funkciójú komplexummá és kiépülne az ipari csarnokoktól nem beépített környezetben a park, a tó, szabadtéri sport és játszótér.

Itt lehet az utak csomópontja, a vasút megállója, gépkocsi-parkoló. Mesterséges patakmedrek alakíthatók ki a parkban.

Az „új hivatalház” mögötti térség

- Tulajdonosa az ukrán érdekeltségű „DAM 2004” Kft.
- Nagyrészt használaton kívül van
- Ez egy 150 x 200 m-es hatalmas szabadtéri rész, amelyet a cég vezetői eleve szabadtéri skanzennek kívánnak kialakítani a gyár különböző megszűnő üzemei kultúrtörténeti értékű berendezéseinek, eszközeinek elhelyezésére.
- A terület akkor élne igazán, ha az ipartörténeti funkció bekapcsolódhat a belső kereskedelmi - kulturális – sport célú forgalom útvonalába.

A kiállítási hely növényzettel, játszóterekkel, zenepavilonokkal színesíthető, így a belső sétáló forgalom (és nem csak a kiállítást megtekintető akaró célforgalom) láthatja, ismerkedhet a kiállított ipartörténeti tárgyakkal, ami vonzerő lehet az élő ipari tevékenység megtekintésére, a múlt egyéb ereiklyéit bemutató kiállítások meglátogatására.

A területen kialakítható szabadtéri színpad, mely szolgálhatja az üzem érdekeit, rendezvényeit, de egyéb kulturális – szórakoztató előadások színhelye is lehet egyben.

A volt „Turbó-kompresszor Gépház”

- A REORG Felszámoló Szervezet birtokában van. Egyelőre nem tudja értékesíteni.
- Kétszintes, jó állapotban lévő gépház 25 x 80 m-es csarnokkal, amelynek belmagassága kb. 15 m. Kb. 2 x 2000 m² (két szinten)
- Közel a városi tömegközlekedés állomás helye, megfelelő autóparkolóval van ellátva.
- Alkalmas koncertterem, kiállítási csarnok, teremsport céljaira. Felhasználható kereskedelmi, vendéglátói célokra.
- Kialakítása: teljesen alápincézett vb. vázas épület, kopolit üveg lezárással. A pince felett boltozatos vb. födém
- Az épült településszerkezeti elhelyezkedésére és jelenlegi tulajdoni állapota megkívánja az azonnali intézkedést. A jó szerkezeti állagú épületet azonnal birtokba kell venni a Technikatörténeti Emlékpark, vagy ehhez kapcsolódó kulturális célra (célszerűen az Önkormányzatnak)!

A kiváló megközelítés, a jó parkolási lehetőség teret tudna biztosítani egy sportcsarnoknak és/vagy egy fedett uszodának, mely funkciók mellett hasznosítható még az épület ipartörténeti bemutatására, koncertekhez, egyedi színház előadásokra, stb.

Az épület birtoklása és célszerű hasznosítása döntő mértékben befolyásolhatja az egykori ipartelep városi jellegű, Technikatörténeti Emlékpark funkciójú kialakíthatóságát.

I.- II.sz. irodaház

- A Felszámoló (Marjasné) birtokában van. Egyelőre nem tudja értékesíteni.
- A terület kb. 2000+5000 m2 több szinten, használaton kívül van.
- A „Európai Vaskultúra Útja” című, illetve egyéb városi kiállításnak adhat otthont.
- A volt iparterület szabad megközelíthetőségének, a tervezett „városi” funkció kialakíthatóságának alapvető feltétele az épület birtoklása, vagy más módon az épülettel való rendelkezés lehetősége. Ezért a tulajdonjog vagy kezelői jog megszerzése (célszerűen az Önkormányzatnak) azonnali intézkedést igényel!

Az épület az iparterült reprezentatív gyalogos főbejáratát is magába foglalja. A tömegközlekedési eszközök megállóival, egyes viszonylatok végállomásával szomszédos az épület.

Az épületek jó állagúak, kis ráfordítással kialakíthatók itt irodák kiállító- és előadótermek.

Az „Európa Vaskultúra útja” magyarországi bázisközpontja lehetne itt a kiállítóhelyen kívül irodákkal, kutatóhelyekkel, gépek interaktív bemutatási lehetőségeivel.

Az épületekben elhelyezhetők a jelenleg magántulajdonban lévő, de városi (országos) jelentőségű magángyűjtemények (kulturális, helytörténeti és ipartörténeti egyaránt) és helyet lehet itt biztosítani a megszűnt v. megszűnő közintézményekből kiszorult szakköröknek, kluboknak, kisebb könyvtáraknak, stb.

Az épület a Vasgyári Főtér épületeivel egy tömbbé összeépülve közvetlenül kapcsolódik kereskedelmi, vendéglátó, szolgáltató funkciókhoz.

A Technikatörténeti Emlékpark és Kulturális Központ kialakíthatósága, működőképessége szempontból döntő befolyású lehet az egykori központi irodaház megfelelő funkcionális és építészeti kialakítása.

I.- II.sz. irodaház

„Hámor” Nagykovács-műhely egyes üzemrészei

- Jelenleg a Hámor Rt. birtokában van.
- Acélvázaz csarnok, kitöltő téglafalazattal. Rácsos tartó tetőszerkezet, sávós felülvilágítóval. Két hajós csarnok. Középső oszlopsor szegecselt kivitelű. Daruzott csarnok. Kb. 2500 m² területű.
- Látogató központ kialakítására kiválóan alkalmas.
- Az épület jelenleg ipari hasznosítás alatt van, láthatóan az épületkomplexum nem teljes kihasználásával.

A csarnok jellegzetes acélszerkezetű és viszonylag jó állagú ipari épület. Benne az ipari tevékenységet (pl.: kovácsolás) bemutató, biztonságosan lehatárolt látogatási út kialakítható lehet. Műszaki kuriózumnak számítanak azok a pneumatikus, hidraulikus gépek, amelyek itt még működőképes állapotban megtalálhatók. Lényeges, hogy szomszédságában a leendő kulturális központ egyik meghatározó jelentőségű épülete található (volt Egyedi-gépgyár), melytől az ipari tevékenységet, ill. annak megközelítő útjait jól és biztonságosan el kell határolni.

Az épület ipari építészeti szempontból is értékes, homlokzata felújításra érdemes. Az épület a Technikatörténeti Emlékpark funkcióhoz jelenleg csak mint az „ipari szafari” egyik útvonal-része jöhet szóba. (Ez lehet vasúton és autóbusszon való utazás is a csarnokban.) Amennyiben a csarnok jól elhatárolható része felszabadul az ipari termelés alól, akkor ide elhelyezhető bármely nagyteret igénylő funkció (sportcsarnok, fedett tenispálya, stb.)

Figyelembe kell venni, hogy az ipari út és a látogató út egymást nem zavarhatja. Az ipari tevékenység zajjal járhat, ezért a szomszédos csarnokrészbe csak olyan funkció helyezhető el, amit ez nem zavar.

Az épület keleti oldala egy bemutató-, pihenő-, szabadidő funkcióval kialakítható majdani park területéhez kapcsolódik.

„Hámor” Nagykovács-műhely egyes üzemrészei

A volt „Vasúti felépítménygyártó” üzem

- Tulajdonos: vegyes tulajdon, több vállalkozóval.
- Mérete: 168,00 m x 16,00 m , kétszintes épület Mgassága 4,50 m + 3,00 m
- Kialakítása : 6,50 m raszterű vb. vázas épület téglá kitöltő falazattal., nyeregtetővel Kb. a harmadában földszinti magasságú átjáró van kialakítva 12,50 m szélességben.
- Az épület megfelelő állagú. A 20. sz. elején épülhetett.
- Bemutatóhelyek, szolgáltatás funkció kialakítható
- Az épület az egész ipari terület hasznosíthatósága szempontjából stratégiai fontosságú elhelyezkedésű A épületsor egy térfalat alkot a nagy alapterületű és magasságú acélszerkezetes csarnoképületek és a téglá architektúrájú csarnokok (pl.: volt Csavargyár épület, Metallurgiai-vizsgáló épület), valamint az irodaház között. Az épület belső átalakítással kiválóan megoldaná hosszú távra a Megyei Levéltár raktározási gondjait, egyúttal kutatóhelyet, bemutató helyet is biztosítana. Ugyanúgy lehetnének itt raktárak, rekonstrukciós műhelyek, bemutató helységek, kutatóhelyek a Herman Ottó Múzeumnak is, elsősorban az ipartörténeti jellegű anyagnak. (A kiállítóterem közeli nagyterem csarnoképületben, vagy a volt DIGÉP területén lévő Nyugati Erőmű épületéből kialakítandó múzeumi épületben lehetne.)

Az épület tervezett funkciója munkahelyteremtő, kapcsolódik a Technikatörténeti Emlékparkhoz és Kulturális Központhoz, de indukálja a belső úthálózat, kereskedelmi-, vendéglátó létesítmények kialakítását is.

Az épületsor végében lévő téglá burkolatos többszintes újabb építésű (1970-es évek) irodaház áll, melyet viszonylag egyszerűen lehetne átalakítani hotellé, vendégházzá.

A volt „Vasúti felépítménygyártó” üzem

A volt Középhengermű épülete

- Tulajdonos: DAM 2004 Acél- és hengermű Kereskedelmi és szolgáltató Kft és egy magyar befektető.
- Kéthajós csarnok. Mérete: 333,00 m x 30,00 m ill. 153,00 m x 30,00 m
- Kialakítása: 9,00 m-es tengelytávolságú monolit vb. vázas épület, téglá kitöltő falazattal, íves vb. tetőszerkezeti gerendával, trapézlemez fedéssel, sávós felülvilágítóval. Daruzott csarnok.
- Az épület kora legalább 50 év, de tartószerkezeti állaga kifogástalan
- Bemutatóhelyek, szolgáltatás funkció kialakítható
- Az ikerépület egyikében jelenleg (kis intenzitással) ipari tevékenység folyik, ami meghatározza az épület további hasznosíthatóságát.

Az épület ipari építészeti szempontból értékes, de nem ipari funkcióval is jól hasznosítható lenne. (Akár az egyik hajó is, ha a másikon folyó ipari tevékenységet megfelelő térelválasztó fallal elhatároljuk.)

Az épületben a régi diósgyőri sportélet egyik sikersportága, a tenisz kaphatna fedett csarnokot. Kiválóan elhelyezhetők lennének a pályák, megfelelően kialakítható a szociális blokk és a nézőtér. Ide is elhelyezhető a KKK- program (Kulturális Kiállítási Központ) keretében már korábban megtervezett komplex projekt épület együttese.

Az ipari funkció (amennyiben megmarad) és a hozzá vezető út az egyéb „városi” funkcióktól biztonsággal lehatárolandó. Ha az ipari funkció megszűnne, egy kiváló sportbázist lehetne kialakítani az ikerhajókban. A kispályákon kívül uszoda is elhelyezhető a belső térben. Érdekessé tenné a csarnok belső megjelenését néhány bent hagyott, vagy kiállított gép, öntvény és természetesen megtartandók a daruk is.

Az épület melletti részt parkosítani kell, ide szabadtéri sportpályák, kiállítások, pihenő- és vendéglátóhelyek telepíthetők, itt járhat az „ipari szafari” vonata is.

A keleti homlokzat előtti térségben lenne kialakítva a központi park, patakkal, tóval, dísznövényezéssel.

A volt Középhengermű épülete

A „Tűzálló-téglagyár” keverő üzeme

- Tulajdonos: egy budapesti befektető.
- Területe több száz négyzetméter, mely nagyobb részt használaton kívül van.
- Hozzá kapcsolható a Varga-hegy gyár felé néző lejtőjén a korábbi téglagyár agyagbányája is, mely jelenleg elhanyagolt, bozótos terület.
- Bemutatóhelyek, szolgáltatás funkció kialakítható
- Az épületek a 20. század elejéről származnak, vagy annál is idősebbek. Állaguk közepes, vagyis még javítható állapotban vannak.
- Az épületcsoport a terület-felhasználási stratégia szempontjából kiemelt fontosságú helyen található, az egykori iparterületet nyugati irányból feltáró út mellett. Az épületcsoport birtoklása, ill. rendelkezési jog megléte biztosíthatja a nyugati oldali „városi jellegű” feltáró út kialakíthatóságát, mely a volt „Egyedi-gépgyárhoz” és annak hasznosítani kívánt környezetéhez vezet. Innen közelíthető meg a szintén jelentős ipari építészeti értéket képviselő „Mozdonyszín” is. Az épületsor kiválóan alkalmas fedett-nyitott kiállítóterek kialakítására, kézműves mesterségek bemutató helyéül és a Technikatörténeti Emlékpark bejáratának közelébe telepítendő vendéglátó-, információs-, pihenő-, várakozó funkciók tereinek kialakításához.
A Varga-hegyen található agyagbánya kiváló motocross-, mountainbike versenypálya lehetne. A hozzá szükséges szociális, vagy kiszolgáló helyiségeket, épületeket a „Tűzálló-téglagyár” megmaradt épületeiben biztosítani lehet.

A „Mozdonysín”

- Tulajdonos: DAM 2004 Kft.
- Mérete: 13,00 x 40,00 m belmagassága oszlopsornál 6,00 m. Kapcsolódik hozzá 4,00 m x 40, 00 m szociális blokk és különböző kiszolgáló helyiségek (műhely, iroda)
- Kialakítása: Téglafalazott csarnok, fa oszlopokkal, melyekre a fa tetőszerkezet van ráépítve, Sávos felülvilágító Daruzott csarnok.
- Bemutatóhelyek, szolgáltatás funkció kialakítható
- Az épület a 20. század elején épülhetett, tartószerkezeti állaga jó.
- Az épület ipari-építészeti szempontból értékes, föltétlen megtartandó.
A csarnokban kiállítótér, alkalmi színházi-, koncert előadások helyszíne kialakítható. Érdekes lenne eredeti funkcióját is megtartva az „ipari szafari” vasúti útvonalának végállomását itt megvalósítani. A több hajó lehetőséget ad a várakozó-, vendéglátó-, szociális helyiségek épületen belüli kialakítására is. Az iparterületen belüli belső vasúti hálózat (nem ipari funkcióval) egyik végpontja lenne itt, innen lehetne utazni a volt DIGÉP területére és a Vasgyár állomáson át az Egyetemváros felé is.
Az épület környezete parkosítható, rendezhető. A volt fürdőépület felől gyalogosan közvetlenül is megközelíthető. Ha a két épület közötti területről kivonul az ipari tevékenység, akkor a „Mozdonysín”, a volt „Egyedi-gépgyár” (és a „Tűzálló-téglagyár”) épületei és közvetlen környezetük a Gózon Lajos út felőli közterülethez kapcsolhatók. Ez jól biztosítaná a területre sz „városiasodását”, a Kolóniával való funkcionális összeépülésnek lehetőségét.

A Konzumsor

- Tulajdonos: Több tulajdonos
- Területe több száz négyzetméter, kereskedelmi célú használatban van
- Az épületsor 1910-1920 között épült, szerkezeti állaga megfelelő, javítható.
- Bemutatóhelyek, szolgáltatás funkció kialakítható
- Az Ó-gyár tér (Vasgyári főter) keleti oldali térfalát kereskedelmi funkciójú egyemeletes, téglafalazatú épületek alkotják.
Az építészeti értékek megtartása mellett az épületsor átalakítható, benne kialakítható egy korszerű kereskedelmi-, vendéglátó, szolgáltató funkciójú épület, helyet kaphatna benne egy megfelelő váróterem is az autóbuszvégállomáshoz.
A tér díszburkolattal rendezhető. A konzum épülete előtt a terasz és a park átalakítható, ami méltó folytatása lehetne a Vasgyári Községi Ház előtti kis tér hangulatának. A téren már jelezni kéne régi szobrokkal, információs táblákkal térplasztika szerűen elhelyezett régi gépekkel, öntvényekkel, hogy valamikor itt volt a pezsgő vasgyári élet központi tere. Innen indul (terveink szerint) az egykori iparterületet bemutató gyalogút, vagy utazás és itt kell elhelyezni az új intézményhálózatot, a terület új kialakítását bemutató eligazító táblát (térképet) is.
Az autóbusz és személygépkocsik parkolói áthelyezhetők a jelenleg zárt iparterületen belüli részre is, van elegendő használatlan tér parkoló kialakítására. A kerítés megszüntetése, a volt iparterület „városbainTEGRÁLÁSA” után a tér valóban főter jellegűvé rendezhető lesz. Elhelyezhető lenne itt egy Fazola Henrik és/vagy egy Glanzer szobor is, megemlékezve a helyi vasipar és a Diósgyőri-Vasgyár alapítóiról.

A gyár és a Kolónia teljes területe, mint jellegzetes ipari-táj

- Tulajdonos: Mintegy 90-100 vállalkozás és a lakások tulajdonosai
- Több száz hektár területen, nagyobb rész használaton kívül, illetve a lakások lakva
- Pihenőparkok, játszóterek, lakóparkok kialakítása
- Jellegzetes, még eredeti állapotban levő lakásokban (épületekben) korhű berendezéssel skanzen kialakítás
- A helyi védettséggel csak részben rendelkező gyári lakótelep igen értékes ipartörténeti, egyben építészettörténeti emlék. Még szinte egészében őrzi az eredeti településszerkezetet, több szépen megőrzött és még sok megmenthető, az eredeti építészeti jegyeket viselő lakó és középülete van.

A telepítendő új gyárhoz tervezett „gyarmat” tervrajzai 1869-1873 készültek, de az építés már 1868-ban megindult. Európa akkor legmodernebb és legkomplexebb „gyarmatát” (kolóniáját) alakították itt ki. Már 1910-ig elkészült 108 lakóház, a kórház, a munkáslaktanya, a fiúiskola, a leányiskola, a római-katolikus templom, az óvoda, a gőz- és gyógyfürdő, az uszoda, a vendéglő, a munkás-étterem, a piac, a konzum, a tejcsarnok, a gyógyszerár, a posta, a vágóhíd, a mészárszék, a sütőde, az igazgatói lakás és járt már a villamos, valamint a vasút Miskolc és Pereces felé. A lakossági ellátás helyi szintje meghaladta a jelenlegit. Sajnos a középületekből néhány megsemmisült, átépült, de a meglévők mindenképpen megőrzésre érdemesek. A lakóházak legtöbbje belül modernizálódott, de eredeti külső formájukat még őrzi. A részleteiben is kidolgozott és gondosan megvalósított téglá architektúra jellemző a lakóházakra és a legbonyolultabb középületekre is egyaránt. A meglévő eredeti épületek megőrzésre (megvédésre) érdemesek, séták során bemutatathatók. (Pl. az ipari szafarihoz kapcsolódó út során, vagy külön programként gumikerekes kisvonattal.)

A Kolónia a két gyár által el volt zárva keleti és nyugati irányban a többi városrésztől. Ezt megszüntetné Miskolc belvárosa, ill. az Avas felé az egykori iparterületen átmenő feltáró út, a volt iparterület „városi területté” átalakítása. Diósgyőr felé a volt DIGÉP területén kialakítandó Kulturális Központon átvezető, a sportliget felé haladó út szüntetné meg az elszigeteltséget.

A gyár és a Kolónia teljes területe, mint jellegzetes ipari-táj

Nyolcemeletes „új irodaház”

- Tulajdonos: Eurp-Pay, Budapest
- Az épület az 1960-as évek végén épült, acélvázaz, nagyterez irodaház, megfelelő tartószervezeti állaggal, gyöngé minőségű szendvics szerkezetű, fémablakos homlokzattal.
- Az épület mellett zárt parkoló található, mely a Gózon Lajos út felől közelíthető meg.
- Az épületet tulajdonosa középiskolai kollégiumnak kívánja átalakítani.
- Az épület településszerkezeti elhelyezkedése az egykori ipari terület szempontjából stratégiai fontosságú, hiszen a gyári területre bevezető út az épület földszinti vasbeton lábai között halad át. Az épület eladása után az iparterületre való beközeledési lehetőség már nem vehető figyelembe. Ezért is nőtt meg a I. sz. Irodaház stratégiai jelentősége a volt iparterület újbóli hasznosíthatósága szempontjából.

A kollégium az Újgyőri Főtéren lévő oktatási intézményhez (mely a volt Vasas Művelődési Házban található) kötődik, de vélhetően nyári szünetben, vagy egyedi esetekben diákszállókét, ill. turistaszállóként használható lesz a Technikatörténeti Emlékpark és Kulturális Központ szállást igénylő látogatói számára is.

A nyolcemeletes kollégium lakói pezsdítőleg hathatnak a volt iparterület új funkciókkal történő átalakítására, hiszen annak gyakori látogatói lehetnek. Az extrém sport, a kulturális-, sport- és vendéglátó funkciójú épületeket, helyiségeket a diákok „belakhatják”, miként látogatói és munkatársai lehetnek az interaktív ipartörténeti kiállításoknak, gyűjteményeknek és a szórakoztató akcióknak.

LKMTI volt tervező iroda (jelenleg „Miskolci Bölcsész Egyesület”)

- Az épület jelenleg egy bank tulajdona, melyben bérlő a Bölcsész Egyesület.
- A földszint + kétemeletes épület 1964-ben épült egyedi előregyártott vasbeton szerkezetből, melynek konstrukciója következtében a belső teret gyakorlatilag nem lehet átalakítani.
- Az épület oktatási funkcióra nem ideális, de erre is hasznosítható. Terei keskenyek és hosszúak, az épületnek nincs aulája.
Az épület lapostetős, de magastetőssé alakítható.
- Az épülethez viszonylag nagy területű, értékes növényzetű park tartozik.
- Az épület kiválóan megközelíthető tömegközlekedési eszközökkel és területen belüli gépkocsiparkolóval rendelkezik.
- Az épület és környezete a kolónia intézményközpontjának délkeleti sarkára épült, így nem tartozik szervesen sem az iparterülethez, sem a lakóterülethez.
- Az épület ideális hasznosítási módja Vasgyárból származó öregek otthona lenn, hiszen közel van a volt lakóhely, a volt munkahely, a kórház, de a környezet viszonylag csendes és nyugodt.
- Természetesen az épület legjobban arra a funkcióra használható, amire tervezték, tehát irodaházként lehetne leginkább hasznosítani.
Az épület elhelyezkedése és környezete jó lehetőséget kínál szálloda funkcióra, mely kapcsolódhatna a Technikatörténeti Emlékpark és Kulturális Központ intézményéhez. Különösen akkor lehetne ez ideális, ha a volt iparterületen belül kialakítható sportpályák, vendéglátóhelyek, színház, konferenciaközpont, uszoda, bowlingpálya, stb. szolgáltatásait a hotel szálló vendége kedvezményesen használhatja és látogathatja a kiállításokat, részt vehet az ipari szafarin.

Halna

- Üzemeltető: Eurofém Halna Kft.
- A halna, vagyis az acélgyártás salaklerakó telepe valóságos kis hegygé nőtt az Avas tövében.
- A halna okozza a város legnagyobb porszennyezését, aminek megszüntetése már most is igen lényeges környezetvédelmi feladat, függetlenül a volt ipartelekek későbbi hasznosításától.
- A halna nem beépíthető!
- A felhalmozott salak jelentős mennyiségét elszállíthatni kívánja tulajdonosa, az anyag útépités aljzatába kerülhet. (Legalábbis jelenlegi tudásunk szerint.) A megmaradt rész durva tereprendezése után a teljes területet növényzettel be kell ültetni, a környezetet rekultiválni kell, miként a bányatelepek meddőhányóinál történt.
Vizsgálni kell a talaj szennyezettségét, ill. a salak szennyező hatását.
- A halna területén néhány év alatt a növényzet olyan mértékben megnőhet, hogy teraszosan kialakított pihenő-, szabadidőpark létesíthető itt. Ehhez szükséges kiszolgáló épületeket megfelelő alapozással a halna peremén kívülre kell helyezni.
- Az acélgyártás salaklerakó helyét csak ott szabad kijelölni, ahol a művelet nem okoz környezetszennyezést. Ez lehet egy ma már használaton kívüli és egyébként vélhetően bontásra ítélt fedett-részben nyitott csarnokban, ahonnan a kihűlt anyagot vasúton zárt tehervagonban el lehet szállítani.
- A halna léte jelenleg is egyik legnagyobb helyi technológiai és környezetvédelmi probléma. Rekultiváció után a Technikatörténeti Park egyik zöldfelülete és kilátóhelye lehet. Innen ragyogó kilátás nyílik Diósgyőr felé és belátható az egész egykori iparterület.

Hűtőtornyok csoportja a Vasgyár területén

- A vasbeton-héj hűtőtornyok olyan építészeti jelek, melyeket érdemes megtartani akkor is, ha az építmények elvesztették eredeti funkciójukat.
- A tornyok messziről láthatók, nagy reklámfelületek.
- Belső terükben több, egymás fölötti szinten kiállítóterek alakíthatók ki, vagy elhelyezhető benne egy izgalmas belső terű körszínház.
Külön belső szerkezettel történő kiépítés után a hűtőtorny tárolásra is alkalmassá tehető, így pl. az egyik torony lehet a terület tűzi-vizét tároló víztorony.
- A torony belső terének hasznosítása nélkül is a külső héja murális, vagy vetített képzőművészeti alkotásoknak adhat helyet.
Mivel a tornyok messziről láthatók, könnyen megtalálhatók, ezért érdemes alattuk, vagy közelükben kialakítani a terület találkahelyét, közlekedési csomópontját túrák kiinduló állomását. Ehhez kapcsolódhatnak szabadtéri akcióhelyek.
- A hűtőtornyok a központi park és mesterséges tó mellett állnak, így jó háttérrel biztosítanak víz fölötti lézer-show-nak is.
- A hűtőtornyok környéke, miként a többi park is lehetőséget adna egy „technikai nagyjaink, híres elődeink” szabadtéri szoborpark megvalósítására, ahol megismerhetők lehetnének egyes környékbeli utcák, az átlaglakosság számára sajnos ismeretlen névadói is.

DIGÉP „Nagyedző” üzem

- (Az üzemi térképen I/87 jelöléssel)
- Magántulajdonban van, de kismértékű hasznosíthatósága miatt az épület megszerezhető.
- A főépület háromhajós csarnok 24 m-es belmagassággal, vasbeton és acél szerkezetű.
- Az épület ipartörténeti értéket képvisel. Célszerű megtartani a még meglévő kemencéket és gépi berendezéseket is, bemutató céllal.
- A nagy belső terek és az épületet kiegészítő toldalék- és melléképületek kiválóan alkalmasak egy avantgard színház, mozgás- és előadóművészeti stúdió (komplexum) kialakítására.
- A nagyedző üzemhez hozzáépült épületek jelölése: I/80, I/86, I/92, I/93, I/94, I/95, I/96. Ezek megszerzése a főépülettel együtt szükséges a területrészt ipari funkcióktól független hasznosíthatósága, lehatárolhatósága érdekében.
- A háromhajós csarnok főhajójában lenne elhelyezve a színpadtér. A nagy belmagasság egyedi megoldású többszintes színpad és jól használható zsinórpadlás kialakítására ad kiváló térbeli lehetőséget. A megmaradó és megőrzendő kemencék, híddaruk a díszletezésbe bevonhatók, hangulatot adó elemek. Szabadon rendezhető el a nézőtér is bármelyi irányba, akár több hajón keresztül is rendezhető előadás egyszerre több játéktéren is.
- Valamennyi szociális igény kielégíthető házon belül. Öltözők próbaszobák, díszlet és szabóműhelyek, tárolók kialakíthatók a toldalék- és melléképületekben. Átlátszó tetővel a melléképületek és a főépület közötti tér lefedhető.
A kulturális funkcióhoz vendéglátó funkciót is kell rendelni, mely az épületeken belül megoldható.
- A színházkomplexum kialakítása jelentős pénzügyi ráfordítást igényel, de az igen szép, klasszikus megoldások épületforma, a jó szerkezeti állag olyan egyedi megoldást eredményezhet, melynek eszmei értéke megéri a befektetést.
- Az épület körül megfelelő térmértékű terület van park kialakíthatóságára.

DIGÉP „Nagyedző” üzem

DIGÉP Nyugati Erőmű

- (Az üzem térképén I/59 jelöléssel)
- Csak a kapcsolótér üzemel. Az erőmű épület belül szét van bontva, használaton kívüli. Üzemeltető az Ipari Park.
- Az épület kiválóan alkalmas kiállító és előadó terek kialakítására, történeti-, ipartörténeti-, képzőművészeti múzeum funkcióra.
- Az épület vasbeton szerkezetes, jelentős ipartörténeti értéket képvisel.
- Az erőművel egy területrészen lévő, jól hasznosítható, célszerűen megvásárolandó épület az üzemi térképen I/64 jelű, „cementáló” üzemű megnevezésű épület (jelenleg magántulajdonban van, de megszerezhető) és a V63 jelű óvóhely, valamint a használaton kívüli hűtőtorony.
I/56, I/57, I/58 jelű épületek vannak még a területrészen, melyeket célszerű megszerezni a területrész behatárolhatósága, az ipari üzemektől független hasznosíthatósága céljából.
- A Technikatörténeti Emlékparkhoz kapcsolódóan be lehet mutatni az erőmű táblás kapcsolótermét. A volt gépteremben gépek, berendezések bemutatathatók.
A széntároló fala, a surrantók, a belső vasbeton vázszerkezet olyan változatos belső teret ad, mely építészeti beavatkozás nélkül is izgalmas, érdekes és ipari építészeti szempontból értékes. A földemek nagy teherbírása lehetővé teszi a múzeumi (vagy könyvtári) funkcióra történő hasznosíthatóságot.
- Miskolc város modern képzőművészeti gyűjteménye, várostörténeti és ipartörténeti emlékek kiállíthatók lehetnének vegyesen. Úttörőként egységesen kezelni a kiállítás az un. humán és reál kultúrát. Sok, az átlagos városnak számára ismeretlen író, képzőművész, tudós, mérnök, feltaláló élt és alkotott a városban, akik megérdemelnének egy bemutatást és/vagy emlékhelyet. Ehhez megfelelő teret nyújt az épületkomplexum.
Az épületen belül, vagy az épület melletti parkban bemutatathatók lehetnének olyan termékek, melyek Diósgyőrt (Miskolcot) híressé tették. (A vasúti síntől és kerékpártól kezdve az űrkemencéig.)

DIGÉP Nyugati Erőmű

DIGÉP Kovácsüzem és nagycsarnok

- (Az üzem térképén I/82 és I/36 jelöléssel)
- A csarnokban termelés folyik.
- A csarnokrendszer alapterülete sok tízezer négyzetméter.
- A hasznosítás módja a termelési tevékenység és a régi berendezések bemutatása.
- Használaton kívüli csarnokrész megszerzése esetén egyéb bemutató, kiállítás, vagy attrakciós tér alakítható ki. Ekkor célszerű az „ó-irodaházban” (I/38) is helyiségek használatba vételi lehetőségét biztosítani (vétel vagy bérlet útján)
- A működő üzemből jól elhatárolt, biztonságos közlekedő folyosókon mozognak majd a látogatók, ahonnan jól láthatók az ipari folyamatok. Az oldalhajókban a használaton kívüli nagykalapácsok és technikai eszközök megnézhetők, megfoghatók. Kisebb berendezések esetleg használhatók is egy segítő alkalmazott irányítása mellett. A pénzverdékhez hasonlóan a látogató maga „kovácsolhatna”, beöltöztetve és megfelelő munkavédelmi intézkedések mellett, a kovácsolt munkadarabon kívül egész életre szóló élményt kapva.
- Az „ipari szafari” átvezetése a csarnokon csak az üzem irányítójával szoros együttműködés keretében lehetséges. Technikailag megvalósítható a csarnok vonaton történő megközelítése, természetesen a termelési folyamatoktól és az azt kiszolgáló utaktól jól elhatárolt részen.
- A donga szerkezetes csarnokban uszoda, sportpálya is kialakítható, amennyiben ipari termelés nem lesz bennük. Az „ó-irodaházban” öltözők, szociális blokkok kialakíthatók. A „nagycsarnok” keleti része a belső úton megközelíthető úgyis, hogy az ipari forgalmat a látogató útja nem keresztezi. Lehet kialakítani a főbejáratnál a leendő lakóépület felől egy kiemelt szintű, fedett-nyitott gyalogutat is az ipari funkció mellé elhelyezett sport- szabadidő funkció teréhez.

DIGÉP Kovácsüzem és nagycsarnok

Hűtőtorony a DIGÉP területén

- A Nyugati Erőmű előtti zöld területen álló hűtőtorony megtartandó építészeti jel. Felülete reklámhordozó és vetítésre alkalmas.
- A hűtőtornyot szerkezetileg helyreállították a gyár felszámolásának megkezdése előtt, ezért állaga jó.
A belső tere tárolásra, kiállításra hasznosítható, de célszerűen itt alakítható ki a kulturális és kiállítási központ információs centruma.
- Környezetét parkosítani kell.
A park használaton kívüli ipari gépek és szobrok szabadter kiállítóhelye lehet. Mellette kialakítható a területre északi irányból behajtó gépkocsik parkolóhelye. A parkot északi oldalról a Szinva patakig kell kiépíteni.
- Itt ér véget (jelenleg) az iparvágány-hálózat. Idáig jöhet vasúton az „ipari szafari” is a kohászat területén található állomásépülettől.

Pereces. Bányatelep

Gépház, ventilátorház és aknatorony

- A Diósgyőri Vasgyár szénrel való kiszolgálásának céljából a gyár építésével egyidejűleg megkezdték a Diósgyőrhöz tartozó Pereces völgyben a szénbánya és a bányász lakótelep kialakítását. Az első lakóépületek 1871-ben épültek, majd 1974-től telepszerűen.
1870-től épült a 2330 m hosszú alagút, melyet Gräntzeinstein Gusztávról neveztek el. Az építmény akkor Európa leghosszabb, a világ harmadik leghosszabb alagútja volt. 1887-től 94 éven át üzemelt, újbóli járhatóvá tétele ipartörténeti és idegenforgalmi szempontból jelentős és hasznos lenne. (Különösen vonzó idegenforgalmi attrakció lenne, ha az alagútba visszaállítanák az eredeti mozdonyokkal és kocsikkal a vasúti forgalmat.)
- Újaknát 1898-ban nyitották meg. Széntermelésének csúcsa 1910-ben volt. Geológiai okokból a kitermelést 1924-ben leállították, ezt követően az akna oktatóbányaként üzemelt, a szomszédos vājár-iskolához ebben alakították ki a tanbányát.
Célszerű lenne a tanbányát bányamúzeummá alakítani. Erre több példa van Magyarországon is (pl. Salgótarján, Tatabánya). Szakmailag kapcsolódhatna a Miskolci Egyetem mesterséges környezetben kialakított tanbányájához.
- Az újakna kiszolgálására létesült a 19. sz. végén a gépház, a ventilátorház és az aknatorony. Azóta több átépítést éltek meg.
- Hasznosítás módja: bányászati emlékek kiállítása, tanbánya megnyitása esetén természetes környezetben látható bányamúzeum.
- A Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma a Gépház, Ventilátorház és Aknatorony építményeket a 25/2005 (IX. 16) NKÖM rendelettel műemlékké nyilvánította.

Pereces. Bányatelep

Gépház, ventillátorház és aknatorony

Pereces. Bányatelep

Bányaigazgatóság irodaháza

- A perecesi bánya a Diósgyőri Vasgyár barnaszénnel való kiszolgálására épült, ennek megfelelően a vas- és acélgyár igazgatása alatt állt. A bánya első műszaki vezetője Glanzer Miksa alapító gyárigazgató volt, aki a felvidéki Rohncz-ból került Diósgyőrbe. Az első irodaépület 1874-ben épült.
- A perecesi Újakna 1898. évi megnyitása után az új bányaigazgatósági épületet 1902-1903 években építették, eklektikus stílusban, szépen díszített téglafalazatos homlokzattal. Különlegesen érdekes és szép építészeti – tartószerkezeti megoldású az irodaház és a bányaüzem közötti gyalogos híd.
- Hasznosítás módja: bányászati emlékek kiállítása
- Az épületbe a kiállításon kívül elhelyezhetők még a bányászati emlékek gyűjtését és bemutatását szervező egyesület irodája és raktárai.
Az épület közepes állagú. Tartószerkezeti falai megfelelőek, javíthatók. A nedvesség és a faszervezet kopása miatt általános építészeti állaguk következtében az épület teljes felújítást igényel.
Az épület reprezentatív megjelenésű, kiváló példája a Monarchia korabeli ipartelepi téгла- építészetnek. A gondosan kidolgozott és megvalósított részletek jellemzik ezt a téглаarchitektúrát, mely minta alapján készültek a korabeli lakóépületek, középületek és ipari csarnokok homlokzati falai is.
- A Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma a Bányaigazgatóság irodaházát a 25/2005 (IX. 16) NKÖM rendelettel műemlékké nyilvánította.

Pereces. Bányatelep

Öltöző- és fürdő épület

- A perecesi Újakna megnyitásával egyidőben, tehát 1898-ban készült el a bányauzem öltöző- és fürdő épülete
Az épület külső homlokzata jelenleg vakolt kivitelű
- Az épület közepes állagú. Állékony, de építészeti szerkezetei felújítást igényelnek.
- Hasznosítás módja: bányászati emlékek kiállítása.
Az öltöző- és fürdő épület hasznosítása együtt tervezendő a megőrzött bányatelep egyéb épületeinek hasznosításával. Kialakítható itt a többi épületben lévő kiállítás kiszolgálására előadóterem, alkalmi koncertterem, szervezhető ide a múzeumot és tanbányát meglátogatók vendéglátása.
- A Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma az öltöző és fürdő épületet a 25/2005 (IX. 16) NKÖM rendelettel műemlékké nyilvánította.

Pereces. Bányász lakótelep

- Az első perecesi akna feltárásával egyidejűleg kezdték meg a kincstári tulajdonú lakóházak építését 1875-től. Így alakult ki az Ó-bányatelep, melyek közül még ma is áll néhány épület. A belső udvari bejáratokkal kialakított földszintes házak nyolc egyszoba-konyhás lakást tartalmaztak. Eredeti formájában még két épület áll ma is, melyben jelenleg is laknak.

1871-ben a felvidéki Tiszolcra telepítették be az első bányászokat, majd Szomolnokra, Aranyidára, Ópakára. 1910-ben már Perecesnek 2319 lakosa volt, akik 137 lakóházban és a 120 lakásos 12 épületet tartalmazó kolónián laktak. A lakásépítést a bánya finanszírozta, az ő tulajdonában is maradtak egészen 1960-ig, amikor a termelés elköltöztetésével egyidejűleg megkezdődött a lakások eladása is. A lakásokba már a 19. sz. végén be volt vezetve a villany, a 20. sz. elején az ivóvíz, de a szennyvízhálózat csak a 20. sz. utolsó harmadában, a gáz 1994-ben került bevezetésre.

Pereces lakosai a 19. sz. utolsó harmadában magyar, német, szlovák, cseh, lengyel és román nemzetiségűek voltak, akik a második – harmadik generáció után asszimilálódtak. A 20. sz. utolsó harmadában a kolónia lakossága roma nemzetiségű volt, akiket a Tatárdomb felszámolása után és az árvizek következtében telepítettek ide, majd önkényes lakásfoglalóként kerültek ide.

Az épületek állaga igen leromlott.

A 20. sz. végére a kolónia 12 épületéből 4 maradt meg, abból az egyiket el kellett bontani rossz állaga miatt.

Az épületek újrahasznosítása teljes felújítást igényel.

- Hasznosítás módja: bemutató terület, rendezvények
A hasznosítási mód Pereces Bányatelep megmaradt és bemutatásra szánt épületeinek, gyűjteményeinek hasznosításával együtt tervezendő. Az épület alkalmas bemutató termek és irodák, raktárak kialakításán kívül a Technikatörténeti Emlékparkhoz kapcsolódó vendégház, szálloda funkció megvalósítására is.

Pereces. Bányász lakótelep

Egyetemi Kazánház

- A nagyméretű kazánház épület a nehézipari műszaki egyetem építésének első ütemében készült el 1951-ben.
- A Tiszai pályaudvar – LKM között közlekedő vasút mellé telepítették a szénszállítás biztosíthatósága érdekében. Nagy széntároló terei és nagyméretű kazánterei az 1970-es évek elején veszítették el funkciójukat, amikor gáz tüzelésre állt át a kazánház. Miután az egyetemvárosba is eljutott a távfűtés az LKM fűtőműtől (1980), a kazánház eredeti funkciója megszűnt. Több elképzelés született hasznosításáról, volt tanuszoda, sportcsarnok és bontási terv is, de az épület romló építészeti állaggal és kifogástalan tartószerkezeti állapotban azóta is használaton kívül áll.
- A téglaburkolatos épületben a Miskolci Egyetem kíván Science központot kialakítani.
- A nagy belső tereket és kiegészítő helyiségeket tartalmazó épület természetese alkalmas képzőművészeti alkotóháznak, kiállításokhoz, kulturális rendezvények céljára is. Az „Erőmű Művészeti Egyesület” térigényei itt megvalósíthatók, de maradéktalanul kielégíthetők lehetnének a volt LKM, vagy a DIGÉP területén található használaton kívüli nagy csarnokokban is. (Igaz, az utóbbi helyeken több tényező hátráltatja és drágítja az üzemelés megindulását, így az út, a közmű, a homlokzatok építésének, a szennyezett padló kicserélésének igénye.)

